

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos**,
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
Selmeczbánya. 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönynyítására havi egy

(1) koronás részleteket is elfogadunk. =

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy

évre kötelezők.

Jöjjön, győzdjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFÜTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és koksztmentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

Gőzkazánokhoz,

5-52

lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

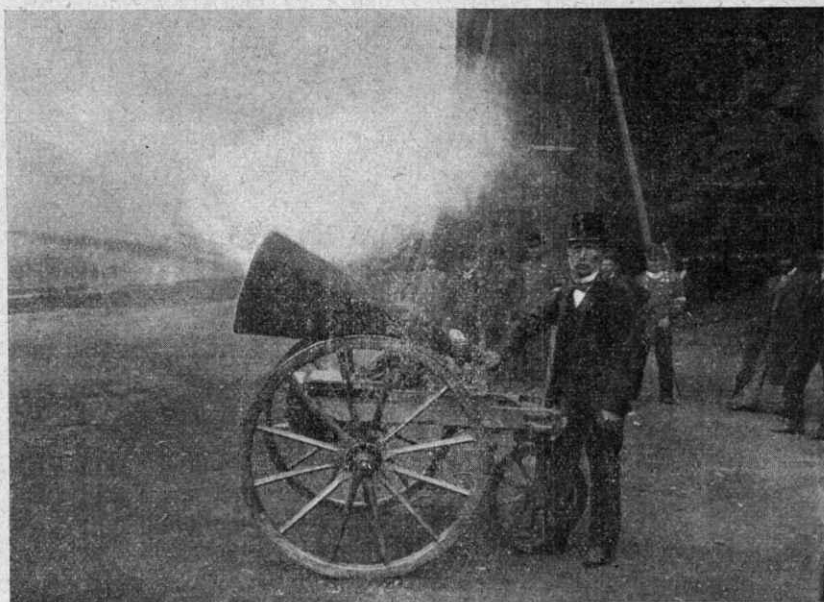
Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

Díszlövészeti ágyú

Szokol Gyula

k. külácmester találmánya.

Megrendelhető a feltalálónál, Selmezbányán.

Ára 360 korona.

9-13

Súlya 230 kilogram.

Egy lövés 7 fillérbe kerül.

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Ügyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

9-52

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

22. szám.

1910. február 27.

Szerkeszti:
LITSCHAUER LAJOS
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és Telefon:
o kiadóhivatal: Szerk.: 4.
Kiadóhiv.: 5.
Selmezbánya Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K
észeteket is elfogadunk. A megrendelésre
vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Két aktuális közle-
mény. — Az... 9 év
Magyarország bányamivelésének történeté-
ben. — Tudomány-Gyakorlat. A barometer a
bányászati szellőzés szolgálatában. — Szemle.
Köszén- és érczelőkészítés. — Laboratorium-gya-
korlat (rajzzal.) — Elektrotechnika — Tekhnológia.
— Vegyesek. (rajzzal.) — Közgazdaság. Közgaz-
dasági hírek. — Új vállalatok. — Közgűlések. —
Osztalékok. — Piaci hírek. — Kartelek. — Statisz-
tika. — Versenylágyulások. — Hírek. Szemelyi
hírek. — Híradások. — Bányászegyesületek. — Tur-
szadalmi hírek. — Vegyes hírek. — Hírek a külföld-
ről. — Munkásügyek. — Balesetek. — Közlekedés.
— Szakoktatás. — Irodalom. Könyvtármérés. —
Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Két aktuális közlemény.

Egyszerre két aktuális bányász hír került közgazdasági lapjaink útján a nem-bányász közönség tudomására. Az egyiket a „Közigazdasági Reform“, a másikat a „Magyar Nemzetgazda“ publikálja. Mindkét lap tekintélyes közgazdasági szakorgánium, és így mindkettőnek a közlése megérdemli, hogy a bányász-szakközönség tudomására jusson. A hírek kommentálásától tartózkodunk, a leközlésüket azonban kötelességünknek tartjuk.

Az első közlemény a »Közigazdasági Reform«, február hó 20-án megjelent 8-ik számában „Bányászati kérdések“ cím alatt, a másik hír a »Magyar Nemzetgazda« ugyancsak február hó 20-án kiadásra került 8 számában „Az állami szénbányák eladása“ felírással jutott nyilvánosságra.

Ime a közlemény: **I. Bányászati kérdések.**

Jó harmincz éve lehet már, hogy a bányászati kérdések Magyarországon lekerültek a napirendről 1908-ig és csak akkor foglalkozott velük a nagyközönség, hogyha egy-egy világjáró angol vállalkozó avagy francia gründoló boldogította valamelyik bányánkat látogatásával. Mi magunk bizony nem értünk rá bányászati kérdésekkel foglalkozni, a mi képzeletünk és vágyaink az elmúlt harmincz év alatt magasabb régiókban szárnyaltak. Egy csapással iparos állammá akartunk lenni, szubvenziós és tulipános iparpolitikával. Álmodoztunk a Balkán gazdasági meghódításáról, bár még hazánkat sem hódítottuk meg gazdaságilag. De álmaink nagyon bájosak voltak és a csillogó légvárakban

még ma is gyönyörködhetnénk, hogyha a rideg valóság fel nem ébresztett volna. A tulipán bizony csak jelvény maradt, és szép álmainkból nem maradt meg egyéb, csak egy nagy kiábrándulás. Le kell szállnunk álmaink fényes egéből a sáros földre, hogy praktikus és nehéz munkával teremthessük meg ipari fellendülésünk bázisait. És hogy a leszállás megkezdődött, annak egyik jele az is, hogy a bányászati kérdések iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Mert a bányászat nem csak abban áll, hogy egy csomó sápadt munkás izzadva vájja a kőszenet, vasérczet, meg, hogy a bányavállalat osztalékot fizet az örvendező részvényeseknek. A bányászat az ipari fellendülés egyik legnagyobb fontosságú bázisa. Mert létesülhet-e nagyobb szabású vasipar olyan országban, ahol a vasbányák parlagon hevernek? Fejlődhetik-e ott a gépipar, az elektrotechnika, ahol külföldről kell a nyersanyagot importálni? És egyáltalán fejlődhetik-e a gyáripar oly országban, amely külföldi fűtőanyagra, kőszénre és koksra van utalva? Ébredésünk nagyon, de nagyon szomorú volt, mert itt a valóság talaján keserű csalódások vártak ránk. Amerre tekintünk, csupa nyomoruság, tehetetlenség! Vasérceink felét nyersen ekszportáljuk, mert elavult berendezési kohóinkban nem tudjuk feldolgozni. Szénbányáinkban nincsen elég magas kalóriájú szén és így behozatalra szorulunk. Fémbányászatunk már évek óta pang, pusztul; kincstári fémkohóink mindegyike egy-egy anakronizmus. Petróleumkutatásaink ügyét elposványosította a dilettantizmus és a szubvencziós politika, a kálikutatást pedig megakasztotta a földgázkitörés, — a földgáz felhasználás kérdését pedig egyelőre megfojtotta az ex-lex. Azaz mégsem! Ez az a kiinduló pont, amelynél a reorganizáció nagy munkája megindult. Mert megindult már és hogyha a mostoha idő meg nem fojtja a szépreményü csirát, úgy végre-valahára eljutunk a reorganizáció küszöbére is. Egy nagyon kis, sőt komikus dolog indította meg a most fejlődő akeziót. Nehány év slótt a Mezőségen a száraz időjárás következtében nagy volt a vízszükség és a kormány szakértőket küldött ki, hogy az orvoslás módjaira nézve előterjesztést tegyenek. A szakértői vélemény előkészültéig persze elmúlt a szárazság, de a véleményben meg volt említve egy dolog, amely figyelmet ébresztett a ministeriumban. Ez a kálisók előfordulásának kérdése volt. Miután mélykutra már egyelőre nem volt sürgős szükség, a pénzügyminister elhatározta, hogy kálisó után fog fúrni a Mezőségen. A munka meg is indult, de 270 méter mélységben váratlanul földgázra bukkant a furó és a gázkiömlés olyan vehemens volt, hogy a további munkát be kellett szüntetni. Előbb nagy volt a megrökönyödés, de csakhamar diadalnak kiáltották ki a balsikert és, hogy a diadalt annál inkább dokumentálják, a pénzügyminister száz-ezer koronáért megvásárolta a földgázos területet. Ezzel azután be is fejeződött az ügy. A gáz vígan ömlött a levegőbe mindaddig, míg a

kormány meg nem vált az ügyek vezetésétől. És ekkor váratlanul kedvező változás következett be. Az új pénzügyminister, aki maga is bányász, fölismerte a földgázok nagy igazi jelentőségét és egy bizottságot küldött ki az Egyesült-Államokba, hogy ott a földgázzal való vasolvasztást és vassfeldolgozást tanulmányozzák. Ez a bizottság fogja meghatározni azokat a módokat, amelyek mellett a földgázt a vasiparban fel lehet használni. És hogyha a villamos vasolvasztást megteremtik hazánkban, akkor két anomáliát lehetne megszüntetni, a vasérczkivittel és a szénbehozattal. Mert ez a két dolog eddig orvosolhatatlan volt, az ellenük való küzdelem pedig csak jelszavakon nyargalt. A vasérczkivittel nem lehetett megszüntetni, mert az ekszportra kerülő vasérczet itthon nem tudtuk feldolgozni, a szénbehozattal, főképen pedig a kokszbehozattal nem lehetett megszüntetni, mert különben a hazai vaskohók maradtak volna fűtőanyag nélkül. Mindkét kérdés megoldását a földgázkérdés megoldásától várhatjuk. De az igazi fellendülést csak akkor várhatjuk, hogyha a minden ízében elavult, senki által következetesen végre nem hajtott bányatörvényt, a Bachkorszak ezen emlékéért modern bányatörvényvel helyettesítjük. És amint értesülünk, a pénzügyministeriumban már lázasan dolgoznak a törvénytervezeten. Az új bányatörvény kell, hogy véget vessen, különösen a bányászat terén uralkodó anarkhiának, a meddő hegyzárlatoknak, a spekuláns-zártkutatmányoknak, az adományozott bányák évtizedes üzemszünetelésének és az ezzel szerves kapcsolatban lévő aranylopásnak. Hogyha ez a két alapkö megszilárdul, önmaguktól összedűlnek a Potemkin-falvak és helyükbe a magyar bányászat való épülete emelkedik!

A hír ez:

II. Az állami szénbányák eladása.

Harmadéve rendkívül nagy szénhiány volt Magyarországon. Az okokat, amelyek ezt az állapotot eredményezték annak idején (mi is) eléggé ismertettük. A rendkívül szigorú tél, a forgalmi berendezések elégtelensége szemben az állandóan növekvő szénkereslettel, olyan torlódást eredményeztek az érdekelt kassa-oderbergi vasutakon, hogy hetekig nem jöttek a szénszállítványok a fővárosba. A nagy szénhiányon segítendő, eleinte a kormány angolországi szenet vásárolt, később pedig azzal a tervvel foglalkozott, hogy szénbányákat vásárol s azokat állami kezelésbe veszi. A kormány elhatározását nemsokára tett követte s nemsokára megvásárolt a kormány hat-hét szénbányát melyek kedvező széntermelést ígértek. A kormány bányavásárlásainál arra is törekedett, hogy az országban előforduló szénmedenczék mindegyikéből hasíthasson ki egy bányát az állami bányászat számára. Ezt azzal a célzattal tette, hogy esetleges szénhiány esetén, a mikor a külföldi szén forgalmi zavarok miatt nem jutna be egy ideig az országba, az állami bányákból termelt szénnel segíthessen esetleg a helyi érdekelt-

ségen is. A kormány előtt a porosz kormány példája lebegett, mely a szénbányák kartelje ellen sikerrel csak akkor tudott fellépni, mikor a saját bányászata következtében nem reflektált többé az állami szállításoknál a szénbányák ajánlatára. A hazai szénfogyasztók legnagyobbika a magyar állam, az államvasutak és az állami vasművek lévén. Ezek szénfogyasztásának kielégítésére és zavartalan szénszolgáltatására törekedett a kormány a bányáknak állami kezelésbe való vétele által. Mielőtt azonban a megvásárolt állami szénbányák a rendszeres aknázás következtében abba a helyzetbe jutottak volna, hogy céljuknak megfelelhessenek, a beállott kormányváltás után az új pénzügyminister szakkörökből jövő hírek szerint azzal a tervvel foglalkozik, hogy az állami szénbányákat áruba bocsátja. Az állami szénbányák eladása azért történnék, mert az eddigi feltárások szerint a bányák üzemben tartása nem volna gazdaságos és így az állam a szénbányaüzletre évről évre jelentékeny összegeket ráfizetne. Annak idején, mikor a kormányelnök bejelentette a szénbányák megvásárlását, a szakvélemények eléggé kedvezően nyilatkoztak ezekről a szénterületekről. Mindamellett azok üzembevétele nem ígérkezett oly gazdaságosnak, hogy ebből az állami bevételek új forrása nyílna meg. Az eddigi tapasztalatok szerint az államnak igen nagymérvű beruházásokat kellene eszközölni, hogy a szénbányászat zavartalanul folyhasson s ezek a nagy befektetések hosszú időre illuzoriussá tennék az állami bányauzletek jövedelmezőségét. Ilyen körülmények között könnyen hitelre találhat már a pénzügyministerium részéről is több ízben szóvá tett hír, hogy az új pénzügyminister komolyan foglalkozik az állami szénbányák áruba bocsátásával. A kormánynak ez az elhalározása meglehetősen kedvezőtlenül érinti bányászatunkat, mert az állami bányák tartós üzembentartásával széntermelésük jelentékenyen emelkedett volna s már ezzel módunkban lett volna a külföldi szénbehozatalt kiszorítani. Ha az állam visszavonulna a megvásárolt bányák üzembehelyezésétől és a bányákat áruba bocsátja úgy a magánvállalkozás aligha fog ezeknek a bányáknak üzembehelyezésével foglalkozni.

*

Ismételjük, minden kommentálástól tartózkodunk, a cikkeket azonban közöljük, mert kötelességünk, hogy olvasóközönségünket a bányászati szak minden aktuális kérdéséről, idejekorán tájékoztassuk.

Lts.

Az . . . 9 év Magyarország bányamivelésének történetében.

(Minden jog fentartva.)

(Folytatás a 397. oldalhoz.)

1849. *Abrudbányán* május 8-án Jancu megtámadja Hatvanit. Az oláhok a várost felgyújtják és polgárait felkoncolják. Május 19-én a várost visszafoglaló Hatvaninak hátráló vonalát Jancu elzárja. Hatvani csatát veszít. Kemény junius 11-én csapatával Abrudbányára bevonul, junius 16-án tovább nyomul. *Alsó-Metzenséf* hámososai munkájának jutalma a szent ügy elestével szintén elvész és fizetés helyett vallatás, üldözés, bujdosás és bebörtönözés az osztályrészüik. A hámoskóvácsok halállal fenyegetve a hegyekbe menekülnek és a Nyirtető táróiban több hétig rejtőzni kénytelenek. *Besztercebánya* táján Kmeti, jan. 15-én és 16-án Hurban csapatait megveri. Görgei január 26-án Aulich és Kmeti osztályaival, Rózsahegyen át a felső Vág völgyébe vonul. *Brád* felé vonulnak május 8-án Klein halálfejes német csapatai. *Brennberg* szentelepeinek bérlői és Sopron város között 1811 óta lebegő perlekedés, szerződéses befejezést nyer. A szerződést 6 évre kötik meg. A szerződés feltételei: a bérlő 100000 *q* szenet 17⁵ kr.-ért, 100000 *q* szenet 240 kr-on, és 50000 *q* szenet 280 kr-ért fog a városnak átadni; ezenkívül a darabos szén eladási árának $\frac{1}{12}$ -ét s az apró-szén árának $\frac{1}{8}$ -át fogja bér gyanánt a városnak fizetni. *Diósgyőr* és Miskolc között táborozik Görgei serege január 22-én. *Faczebányán* a bányamiveléssel teljesen felhagynak. *Horgospatakon* ápril 19-én Kossuth kohóját, a független Magyarország szolgálatára felszentelik. E kohóhoz gyűjtötték össze a vidék összes harangjait és itt öntötték belőlük az ágyúkat a szabadságharcz céljaira. *Illoba-Sikarlón* az egész bányászat a magyar minisztérium intézkedésére eladásra kerül; azóta jóformán szünetel. *Marosujvárott* a József-aknába vizek törnek be, melyek a bánya menyezését megtámadják. A tisztek menekülnek. Pénz nincs. A vízmosás jelentékeny. *Nagyágón* a zavaros események a megindult fejlődésnek véget vetnek; a jövedelem ingadozóvá lesz; a feltárást folytatják. *Selmeczbánya* január 14-én Görgey hadiszállása. Guyon január 22-én Csoricstól vereséget szenved. Pusztelnik alezredes sebesülten fogságba kerül és meghal. A zúzóművek egészen elhanyagolt állapotban vannak. *Steierlakon* a porkárvölgyi bányák szénkihozatalának összpontosítása céljából megindítják a Dulnig-táró munkálatait. *Szászvároton* ahol a kőszén kibúvását már évek óta ismerik, Miesbach Alajos bányamivelést kezd, miután a pécsi püspökség szénbirtokát magának biztosítja. *Ujbánya* környékén orosz csapatok portyáznak. *Vashegyen* a macskova-zlatnói telepek kiaknázására és különösen az itteni rézérczek értékesítésére, külön társaság alakul, hogy

rézbányát miveljen. Czementáló üzemet is kezdtek. Miután a vállalatnak azonban tehnikai alapja nem volt, az eredmény elmaradt. *Verespatakon* a »Verespatak-Abrudbányai-Bányamegye« bányamívelésére vonatkozó levéltári iratok a forradalmi harcok alatt megsemmisülnek. *Vizakna* január 31-én Bém tábornok főhadiszállása. Puchner február 1-én megtámadja a magyar sereget, de visszavonulni kényszerül. *Zalatna* közelében Axente, 10000 oláhjával, június 16-án megtámadja Kemény csapatját. A bécsi kormány bizottságot küld ki a *bányatörvényjavaslat* elkészítésére. A bizottság javaslata elkészülvén, az érdekelt köröknek véleményezés és észrevételezés végett kiadatott. *Graenzenstein Guszláv* a pénzügyministerium bányászati osztályának főnöke,

1859. *Bánya-Szalónak* bányatelepet Körmendi József Eduárd megvásárolja előbbeni birtokosától. Donbrawától. *Buglócson* barnaszénbányát nyitnak egy táróval, a melynek a Károly-táró nevet adják. A szén értékesítésére, a bánya völgyében (Thalheim) üveghutát létesítenek. *Diósgyőrött* a szénbányamívelés megindul. *Fenyő-Kosztolány* környékén a Kresz testvérek kutatni kezdenek. *Körmöczbányán* június 16-án és 17-én Scheucheustuel Károly br. osztályfőnök, Rusegger József bányaaigazgató és Landerer Nándor bányatanácsos főbányabejárást tartanak; az új, vagyis a Nándor-altáró czélszerűségét kétségbe vonják és új tervezet készítését rendelik el. Herzeg József bányagondnok, a vett utasításhoz képest, a Mihály-akna mélyítésének belevonásával új tervet készít, amelyet az udvari kamara elfogadván, az altárói munkálatok megállanak. *Magurkán* a tiszta nyereség 31600 frt. Ezentúl a veszteségek folytonosan növekednek. *Marosujvárott* művizgálatot tartanak, amely alkalommal Schmidt Alajos bányafelügyelő javaslatot tesz, hogy jövőben a főaknákat, ahol csak tehető, többé nem a hasadékos és a víz által keresztül-kasul járt sógerinczben mélyítsék le, hanem a sőtömböt körülvevő meddőben. Jucho Ferencz tervezete szerint ugyanezen évben új bányát, illetve külső miveletet nyitnak ott, a hol a sőtömb a gyp alatt már 2—3 ölben megkapható. A sórakótárakat a Maros új pártjára helyezik át. A víztől-mentesítő gátakat betonból akarják készíteni. A Maros régi árkat áthidalják és a vasutat meghosszabbítják. *Oraviczán* a vasúti állomás közelében ásványolajgyár épül, a mely a *Steierlaken* termelt nyersolaj finomítását végzi. *Salgótarjánból* a termelt szenet Szolnokra és Boroszlóra, részben Pestre, Halápra s Egerbe viszik. Főfogyasztója a »Dunagőzhajózási-Társaság.« Brelich Lajos és Windsteig Gergely, a tengődő bányászatot fellendíteni igyekeznek. *Selmeczbanán* bányaaigazgató lov. Russegger József, cs. k. ministeri tanácsos. *Steierlak* önálló községgé alakul. *Zsilben* a »Brasói-bányatársulat« szénre kutat.

Tudomány-Gyakorlat.

A barometer a bányászati szellőzés szolgálatában.

Irta: *Herwegen L.* okl. mérnök.*

A depreszsióknak, illetve az ekvivalens vágat-tágasságnak a meghatározását, eddig csakis a ventilátornak szívó-csatornájában, a depresziómeternek alkalmazásával eszközölt közvetlen mérésével lehetett végezni. E módszerek ellen kifogás nem emelhető, mert igen megbízható és pontos adatokkal szolgálnak. A depreszsió-készülékeknek azonban igen nagy hátrányuk az, hogy a külső atmoszférával közvetlen összeköttetésben kell, hogy álljanak és így a bányákban való mérésenként nem használhatók. Ezek a készülékek ott is megtagadják különben a szolgálatot, ahol a szívócsatorna nyitott, ahol tehát a mester-ségés szellőzés nélkül levő bányának az ekvivalens tágasságát kell megállapítani, mi ércz és sok barnaszénbányánál elég gyakran előfordulhat. Végre még a következő eshetőséget is figyelembe kell venni:

Meghatározandók valamely keresztvágásban, vagy valamely aknában uralkodó ellentállások és megállapítandó, hogy ezek, változott viszonyok között miként alakulnának?

Ismeretes dolog, hogy az ellentállások a depreszsióhoz, illetve az összes-depreszsióknak ama részéhez egyenesen arányosak, amely a megállapított ellentállás leküzdésére képes.

Hogy ilyen esetekben, amelyekben a depreszsió-metereknek alkalmazása lehetetlen, mégis boldogulni lehessen, a bányászember a hőmérőhöz és a barometerhez folyamodik, a melyekkel szintén kielégítő és igaz eredményekhez juthat, természetesen helyes és célirányos alkalmazás esetén.

Szerző az idevonatkozó kísérleteket egy érczbányában (a mely az »Aktiengesellschaft für Bergbau, Blei-und Zinkfabrikation zu Stolberg und in Westfalen« tulajdonát képezi) végezte, melyben az üzemi viszonyok a következők voltak: A fejtés a 300 *m* és 324 *m* mélyszinteken mozgott; a már lefejtett 276 *m* mélyszint a felhasznált bányalevegőnek az összegyűjtésére és a kihúzó szellőző aknához való kivezetésére szolgált. A szellőző akna zsompja a 300 *m* mélyszint talpán állott, a 276 *m* mélyszint rakodójától felfelé azonban már nem volt járható állapotban. A behúzó és kihúzó szellőző aknák levegőszlopai magasságkülönbségének megnagyobbítását egyrészt az által érték el, hogy a kihúzó szellőző-akna toroknyílását górczdöntéssel emelték és másrészt pedig az által, hogy az akna falazatát kéményszerűen még

* V. ö. *Braunkohle*. VIII. éf. 47. sz. 663—667. otd.

5 *m*-rel megtoldották. Magában a bányában ott, a hol a levegő a 276 *m* mélyszintről a kihúzó szellőző aknába belép, tűzrakással fokozták a levegő-áramlás húzásának az intenzitását.

Az adott körülmények között *Herwegen-L.* mérnök a depressziónak a megállapítását következtetés útján kezdeményezte.

Feltéve, hogy precíziós barometeren eszközölt méréssel, a külső levegő nyomását pontosan megállapítottuk, bizonyos, hogy a 300 *m*-rel mélyebben fekvő bányaszinten, — azonos hőmérséklet mellett, — a levegő-nyomás, az aerosztatikus nyomás-magasságnak megfelelően, 30 *mm*-el el kell, hogy térjen. Ettől eltérő leolvasás csakis a hőmérséklet-változás által előidézett térime-változással okolható meg. A volumenek, az 1 kg. levegő nyomásmagasságával való szorzataiból származó különbség az energia-szám értékét adja, mely a levegőnek a bányában való keringését illetve mozgását okozza s fentartja. E volumen-energia természetesen első sorban a bánya- és a külső-levegő hőmérsékletei közötti különbségtől függ, de a barometer-állás magasságától is befolyásolva van. miután ez a 1 *m*³ levegőre számított sűrűség és tömeg szerint változó. Minél nagyobb a volumen-energiának az értéke, annál nagyobb ama levegőtömeg a mely a bánya levegő-útjain átvonul. Ez a volumen-energia tehát oly mennyiség a mely a természetes depresszióval feltétlenül direkt aránylatban kell, hogy álljon, amiből tovább az következik, hogy a barometer-állások között jelentkező differenciák nem egyebek mint a *mm* kénesőoszlopban kifejezett bányabeli abszolút depresszió.

(Folytatjuk.)

Szemle.

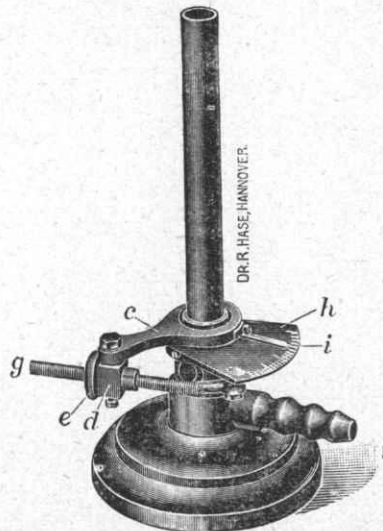
Köszén- és érczelőkészítés. | **Okszigén a szénben.**
White Dávid a »The Engineering Record«-ban (Vol. 60. N° 11. P. P. 292.) azokat a tanulmányokat közli melyeket az okszigénben való tartalomnak a szénre való befolyására vonatkozólag, különösen a szén előkészítése szempontjából végezett, amidőn megállapította, hogy az okszigénnek a tüzelési célokra szánt szénfajok tekintetében éppen oly magas gazdasági befolyása van, mint a hamuban való tartalomnak. Végső konklúziója végzett vizsgálatainak az, hogy sok okszigént tartalmazó, hamuban szegény szénfajok közelítőleg ugyanoly kalorimeter-értékkel bírnak mint azok a szénfajták, a melyek bőséges hamutartalom mellett, kevés okszigént tartalmaznak. Emellett a szén nedvesség-tartalmához kötött okszigén közel oly káros hatású minl az az okszigén, a mely közve-

tetlenül a szénanyaghoz van kötve. Valamely szén kalorikus értékét a szénanyagnak a hamu- és okszigéntartalom összegéhez való viszonylata szabja meg úgy, hogy a szénfaj értéke e kvociens nagyságának növekedésének arányában emelkedik. Miután a hamú és az okszigen negativ értékei közel egyezők, az egyező viszonylatokat mutató szénfajok fűtőértékei is egyezők lesznek. Csak ha magas szénanyagtartalom mellett, a hidrogéntartalom is feltűnően nagy (Cannel-szenek, Antracitok) jelentkeznek eme szabály alól kisebb-nagyobb eltérések. Csekélyebb értékű szenek, különösen pedig lignitek, bitumenes szénfajok és tőzegek mosás útján való szeparációjának, okszigen-felvétel, a következése, mi a fennebbiek szerint értéksökkenéssel jár. Valamely szén a rendes módon való kokszolhatásának az alapfeltételét a hidrogénnek az okszigenhez — száraz szénre vonatkoztatott — viszonyzáma szabja meg. Oly szenek, a melyekben ez a viszonylat az 59%-ot megüti, az összesülés és zsugorodás ama tulajdonságával bírnak, a mely kokszolhatásuknak a lehetőségét megadja sőt igen sok oly szénfaj van, mely még akkor is kokszolható, ha benne a mondott viszonylat az 55%-alá leszáll. Antracitos szeneknél a hidrogénnek és okszigennek egymáshoz való viszonyosságának a határértékei jelentőségüket veszítik. (*Kedessdy.*)
Ilg. (6).

Laboratorium - gyakorlat.

nyiség-szabályozóval. (Dr. L. *Schmitz.* Egy becsatolt képpel. Minden jog fentartva). Igen sok kémikus munkánál, pl. frakcionált desztillációknál, nagyon fontos dolog, hogy a lángnak a magassága pontosan szabályozható legyen, ami a becsatolt képen bemutatott égőnél igen pontosan és biztosan és a mi a legfőbb dolog, hamarosan egyszerű kézfogással történni lehet. A szerkezetnek a főalkotó-részeit csavarorsós erre szerelt csavar alkotják, melyek az égőre akként vannak elrendezve, hogy az egyiknek vagy a másiknak az elfordítása útján a gáz- és a levegő-hozzávezetést egyazon időben szabályozni lehet. Az égő belsőjében forgathatólag elhelyezett kónusz, a mely a levegőnek és gáznak egyidőben való szabályozására szolgál, a *c* emelővel, szorosan össze van kapcsolva. A *c* emelőnek a végére, a *d* tok, forgathatólag

Gázégő pontosan beállítható gáz- és levegőmeny-

szolgál, a *c* emelővel, szorosan össze van kapcsolva. A *c* emelőnek a végére, a *d* tok, forgathatólag

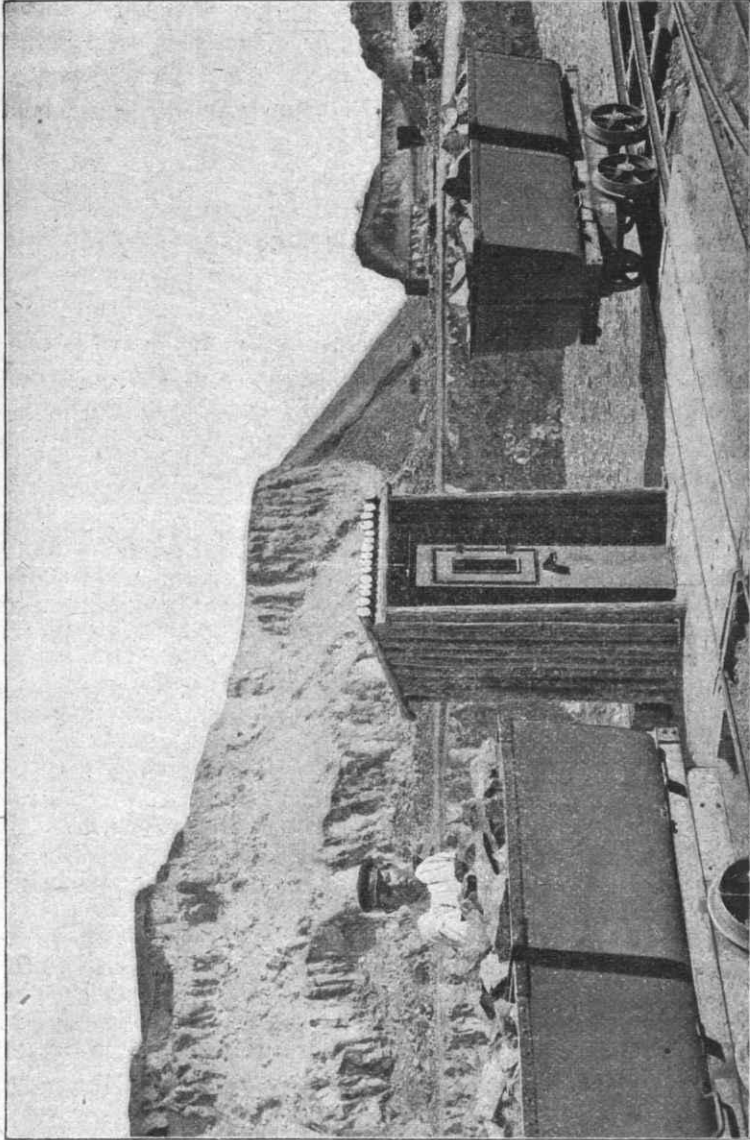
van ráereselve. A *d* tok a záváros *e* beállítócsavarnak a befogadására szolgál, a mely a maga részéről a *g* csavarorsón járhat fel-alá. Utóbbi az égőhöz csuklósan hozzáerősített *h* beosztott ívlaphoz kapcsolódik, a mely fölött a forogható *c* emelőhöz erősített *i* mutató mozoghat. Ez a mutató az égő kónusának mindenkori állását, illetőleg a kiömlő gáznak a mennyiségét jelezi. A *g* orsónak a *h* beosztott ívlappal való csuklós kapcsolata egyrészt, és a beállító csavart vivő *d* toknak a *c* emelővel való csuklós kapcsolata másrészt, az emelőnek és vele az égő kónusának előre- s hátra való forgatását — az *e* beállító csavarnak a közvetítésével — akadály nélkül lehetővé teszi. A gázégőnek ez az alakja törvényileg védve van. Forgalomba hozatalát, ill-tőleg elárusítását a *Dr. R. Hase* cég *Hannover*-ben vállalta magára. *Cz.* (2).

Elektrotechnika. | **Feszültségkülönbözetet-mutató távkészülékekhez.** E mutatókészülék a wattmérők elvének alapján van szerkesztve s valamely távvezeték kezdő s végső-pontja közt levő feszültség-különbözet megmutatására szolgál, a vizsgálódrótok használata nélkül; e mellett a készülék egyik orsója állandó feszültséget mutató áramforrásba, míg a másik orsó a hasznos, vagy avval arányos más áramkörbe van iktatva. A találmány szerint az egyik orsónak az áram körébe önindukciós készüléket kapcsolnak, a melynek állandója, a vezeték állandójával megegyező. *Szb.* (3).

Tekhnológia. | **Sárgaréz helyett cink.** A Hohenloherwerke (igen jelentékeny felsősziléziai) cinkművek szabadalmat szereztek, amelynek alapján a cinkesavarokat anynyira meg lehet keményíteni, hogy a jelenleg általánosan használt sárgarézcsavarokat minden tekintetben pótolhatják. Miután a cink, a sárgaréznel már a dolog természeténél fogva is feltétlenül olcsóbb, a cinkesavarok okvetlenül konkurrálni fognak a sárgaréz-csavarokkal. *Um.* (3).

Vegyések. | **Schenk-féle ellenőrző számoló és jegy-automata** (l. a becsatolt képet) arra való, hogy a csilléreknek, kellőképpen megrakott (elég nehéz) csilléikért jegyet szolgáltatson ki a bérelszámolás céljára. Főalkotórészében mérősinből áll, amely kellő megterhelés esetén ágyzatában kissé süllyed; kiegészítője a szembe fekvő sinre szerelt zárómekhanizmus, a mely a csillének visszatolását lehetetlenné teszi; hozzája tartozik végre a bádogházban elhelyezett jegyet-kivető készülék, a mely a behelyezett jegyeket, sorjában egymásután és egyenként mindannyiszor kiveti, mihelyt a mérősin leszállott és újra felemelkedett. A készülék számlálóval is kapcsolható, mely a szállított csillék összes számát automatizze regisztrálja. Ha a

gyártó »Carl Schenck-Darmstadt, Eisengiesserei und Maschinenfabrik G. m. 6. H.« engedélyét megkapjuk az itt nézetrajzban bemutatott igen

Schenck-féle ellenőrző számoló és jegy-automata.

praktikus szerkezetnek a konstrukció-részleteit és szerelésének módját is közölni fogjuk. *Lts.* — **Egy új ásvány.** *Wilkensen* geologus az Antwin provincia (Irország) bazaltjában új ásványt fedezett fel, a mely a Kobalit-hoz közel rokonságban lenni látszik. Megütve fémiesen cseng, keménysége jó nagy, törése aprózottan kagylós. Savval való maratása

után kristályos szövetet mutat; nehezen ömleszthető, de a hidrogén-oxszigén-gáz lángjának nem képes ellentállani. Arzént alig tartalmaz; az előző kémiai vizsgálat tanúsága szerint kobalt sincsen benne, lényeges alkotó elemei: vas, kovásv és szénanyag, a melynek a jelenléte különösen feltűnő. A porrátört, vagy csak felületén is megkarczott ásvány, acetilénre emlékeztető szagot áraszt. Fluorhidrogén-savban felolvad; más savak igen kevés hatással vannak az új, — eddig névtelen — ásványra. *Um.* (5).

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek. | **A Borsodi aczél- és aczél-szerszámgyár r.t.** amely eredetileg 550.000 K alaptőkéjét 1908-ban lebélyegezés által 165.000 K-ra szállította le, 5334 drb 150 K-s elsőbbségi részvény kibocsátása által tőkéjét 800.100 K-val fölemelni. *Mk.* (8).

Új vállalatok. | **Magyar brikettgyár részvénytársaság** czéggel az 1909. évi december hó 14-én tartott alakuló közgyűlésen és az ekkor elfogadott alapszabályok szerint új vállalat létesült. A részvénytársaság székhelye: Budapest. A vállalat tárgya: 1. A Magyarországon 24.751., 31.070., 17.296., 42.837. és 27.472. szám alatt bejegyzett vas- és érczhulladékoknak a Rónay-féle eljárás szerint való brikettezésére vonatkozó szabadalmak kihasználási jogosultságának megszerzése. 2. A fenti szabadalmazott eljárás szerint dolgozó brikettgyár létesítése vas- és érczhulladékok feldolgozására. 3. A fenti szerint szabadalmazott eljárással nem versenyző brikettek előállítására szolgáló eljárások megszerzése más anyagok és áruk brikettezésére. 4. Az idevágó árúkkal és termékekkel való kereskedés. Tartama: határozatlan időre terjed. Alaptőkéje: 150.000 korona, mely 750 darab, egyenként 200 korona névértékű, névre szóló részvényre oszlik. Az igazgatóság: 6—20 tagból áll. Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjaiul megválasztottak: Söpkéz Sándor, Láng Gusztáv, ifj. dr. Chorin Ferencz, Pfeifer Ignác, Dezsényi Gyula, dr. Fürth Hugó, Klauber Ödön, Rónay Árpád, és Fürth Gusztáv, kiknek ebbeli minőségük és czéjjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. *Közp. Ért.* (13.)

Oil and Ozokerite Company (London) czég alatt Londonban új részvénytársaság alakult két borislawi és tustanoviczei petróleumforrás és földi viaszbánya kiaknázására. A társaság alaptőkéje 1,450.000 font sterling, de e mellett 800.000 font sterling erejéig 6%-os elsőbbségi kötvényeket bocsátanak ki. **Új vasmű Romániában.** Románia prahovai kerületében a Ceptura-Cotroceni községben levő állami birtokon vasmű építését tervezik, amely főleg a román vasutak szükségletének kielégítésére lesz hivatva. Vivegnis düsseldorfi és Buđu bukaresti mérnököktől ered ez a terv, amelynek állítólag már sikerült egy német pénzesoprotot megnyerni, amely 10 millió márkát hajlandó a vállalatba befektetni. A román kormány a vál-

lalatnak teljes adómentességet biztosított, továbbá gépeinek, géprészeknek és évi 40 000 tonna nyersvasnak vámmentes bevitelét engedte meg. — **Új kovácsolt vascső-gyárat** szándékozik egy bécsi jelentés szerint egy német konzorcium Freistadtban (Szilézia) építtetni, ahol főleg varrat nélküli csöveket fognak hengerelni. Az évi termelést egyelőre 600 vaggónra tervezik és ehhez a nyersanyagot a kartelen kívül álló Freistädter Stahl- und Eisenwerk fogja szállítani. Az egyetlen magyar (az állami vasművek) és három osztrák (witkovitzi vasmű, Mannesmann-féle csőhengerlőművek és Albert Hahn, Oderberg) kovácsolt vasgyár egymással kartelen vannak, de ehhez az új vállalat nem szándékozik csatlakozni. *Mk.* (8.)

Közgyűlések. | **Az Északmagyarországi Egyesített Köszénbánya- és Iparvállalat R.-T.** f. évben, febr. 17-én tartotta XXVIII-ik rendes közgyűlését, amely alkalommal az igazgatóság a következő jelentéssel számolt be múlt évi működéséről: A lefolyt esztendőben az üzletmenet igen kielégítő volt. Az ipari üzemek szénszükséglete nem csökkent és ha a szállított szén mennyisége mégis némileg mögötte maradt a megelőző év szállítási eredményének, e körülmény kizárólagosan a m. kir. államvasutak megcsappant szénkeresletével okolható meg. A bányák könnyű szerrel voltak képesek a fátaszott igényeknek teljesen megfelelni és a termelés csak az őszi hónapokban volt a kocsiliány által némiképp befolyásolva. A korszerűen megteremtett munkástelepek és egyéb jóléti intézmények mindenképpen megfeleltek feladatuknak és így a munkások létszáma az egész múlt év folyamán megfelelő volt. A munkabéreket, főképpen az élelmi cikkek lényeges drágulása következtében, ujlag emelni kellett s e körülmény a bányüzemnél szükségelt anyagok drágulásával egyetemben, a termelési költségeknek további emelkedését okozta. A termelési költségeknek folytonosan tartó emelkedését ellensúlyozandó, az igazgatóság már huzamosabb ideje munkatervébe vette az összes bányáknak tökéletes felszerelését a bányüzemnek ezidő szerint rendelkezésre álló minden technikai kellekkel, valamint az üzemek lehető összpontosítását is, amely programnak végrehajtása dolgában az elmúlt évben szép előrehaladás történt s annak teljes keresztülvitele a közel jövőben meg fog történni. *A nyugati kerületben* egy új igazgatósági és irodai épület készült el, amelyben a műszaki s adminisztratív irodák valamenynyien alkalmas módon helyet találtak. Ugyanitt felügyelők számára egy lakóház és különböző kezelési és raktári czélokot szolgáló házak épültek. Az Albert-aknában két további aknarész lett villamos üzemű felvonó- és vízethúzó-gépekkel felszerelve, miáltal a termelésnél, úgy a gyorsabb, mint az olcsóbb lebonyolítás szempontjából, feltétlenül lényeges javulás lesz elérhető. A baglyasaljai új. 500 m. hosszú lejtő-akna a múlt év folyamán 2642 m-re haladt és teljes ácsolással és sínekkel lett ellátva. A villamos központ kibővítése által követelt építkezések elkészültek és a gépberendezések szerelés alatt vannak úgy, hogy itt az üzem előreláthatólag már jövő tavasszal megindulhat. *A keleti kerületben* még két munkáskaszárnya s felügyelők részére egy lakóház épült, miáltal e kerületben a kiegészítéskép szükséges építkezések belátható időre be vannak fejezve. A szénbirtok egy határos szénterület megszerzése révén örvendetesen gyarapodott. A végrehajtott mélyfúrások és kutatások kb. 15 millió q-nyi kiváló minőségű szén létezését állapították ott

meg, ahol cz. új aknának telepítése nélkül, a József akna útján hozzáférhető s lefejtendő. A feltáró munkálatok már folyamatban vannak s azok végrehajtása s az itt várandó szénnek annak idején való kibányászása érdekében, egy kisebb arányú villamos erőtelep létesült, amely már a múlt évben üzembe is jött. Eladatott 3,831 683 q szén (az előző évben eladott 4,158.194 q-val szemben). A nyereség- és veszteség-számlából kitűnik, hogy a teljes üzemfőlőség a kamaljövedelmet beleértve 1.021.995.42 K, mely öszszegből a központi költségeket, a bányabéreket, a vasútfenntartás költségeit, adót és társláda hozzájárulást öszszesen 263 503 43 K-át levonva marad tiszta üzemfeleslegnek 758.491.99 K. Az igazgatóság javaslatára ezen öszszegből értéksökkenéseért 320.000 K-át, a tartalékalap javára öszszesen 360.000 K-át tartalékba helyeztek úgy, hogy a maradvány 398.491.99 K. Ezen öszszegből az igazgatóságra és tisztviselőkre alapszabályszerű jutalék fejében 47.819.04 K, a tisztviselők nyugdíjalapjának 10.000 K jutott s így az 57.819.04 K levonása után 340.672 95 K levonása után, illetőleg az 1908. évi 45.294 10 K nyereség áthozat hozzáadásával a közgyűlés 385.967.05 K-val rendelkezett, amely öszszegből 340.000 K-át 8 1/2%-os osztalék kifizetésére fordított és 45.967.05 K-át új számlára íratott. A társulat 20.000 drb. részvényének az 1909. évre esedékes 24. sz. szelvénye f. é. márczius 1-től darabonként 17 K-val lesz beváltandó, még pedig Budapesten a »Magyar Általános Hitelbanknál,« Bécsben a Niederösterreichische Eskomptegesellschaftnál. Az „*Esztergomvidéki Kőszénbánya R.-T.*“ helyzetében, a múlt év folyamán nem történt változás. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt megadta s a kilépő igazgatósági tagokat: Br. *Herzog* Pétert és *Stiller* Mórt, valamint a felügyelőbizottság tagjait: *Deutsch* Antalt, *Grósz* Nándort és *Jrsay* Imrét újból egyhangulag megválasztotta. 347. É. Et. (41.)

Osztalékok.

A Standard Oil Company osztaléka. Newyorkból jelentik február 16-án, hogy a Standard Oil Company negyedévi osztaléka, részvényenként 15 dollárral van megállapítva. Bp. (40.) — **A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómű R.-T.** igazgatósága február hó 21-én tartott ülésében elhatározta, hogy a legközelebb megtartandó közgyűlésen indítványozni fogja, hogy úgy mint tavaly, az idén is 20 korona *osztalék* fizetessék ki s egyúttal az értéksökkenési alapokból felszabadult egy millió korona, azaz részvényenként 50 korona kiutaltassék úgy, hogy az 1909. évi 19. sz. szelvény beszolgáltatása ellen 70 koronát fizetnek ki. A közgyűlés márczius hó 3-án lesz. Us. (44.)

Piaczi hírek.

ÉRTÉKPIACZ. Értéktőzsdei árfolyam-jelentés. (A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. február 17—23.

	17-én	18-án	19-én	21-én	22-én	23-án
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4 1/2% kölcsönkötvény	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3130—	3130—	3130—	3130—	3140—	3125—

	17-én	18-án	19-én	21-én	22-én	23-án
Magyar által. kőszénbánya 4 ¹ / ₂ % elsőbbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbbségi kötvény	645—	645—	645—	650—	650—	655—
Beocsini cementgyári Unio r.t. részvény	665—	665—	665—	665—	665—	665—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	330—	335.50	334—	334—	334—	334—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	200—	200—	200—	200—	200—	200—
Felsőmagyarországi bányá- és kohómű részvény	640—	640—	640—	655—	655—	655—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	597—	594—	592—	592—	600—	598—
Magyar asphalt r.t. részvény	183—	186—	185—	185—	187—	186—
Salgótarjáni kőszénbánya r.t. részvény	628—	630—	629.50	637—	636—	634—
Salgótarjáni kőszénbánya r.t. új részvény (1909. kib.)	598—	598—	598—	598—	598—	599—
Nadrágyi vasipar társ. részvény	470—	470—	470—	470—	470—	470—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.t. részvény	660—	660.50	659.50	660.50	661—	660.50
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.t. részvény	465—	465—	466—	466—	469—	469—
Klotild első magyar vegyi ipar r.t. részvény	269—	269—	272—	276—	276—	276—

FÉMPIACZ. London. (febr. 16.) *Vörösréz* 59¹/₈ készpénz, 59⁷/₈ 3 óra; *Ón* 151¹/₂ készpénz, 153¹/₈ 3 óra; *Ólom* 13¹/₂; *Horgany* 23³/₄; *Aluminium* 71— font sterling (10 font sterl. 240.92 K). — (febr. 18.) *Vörösréz* 59³/₈ készpénz, 60¹/₄ 3 óra; *Ón* 152¹/₂ készpénz 153³/₄, 3 óra; *Ólom* 13¹/₄, *Horgany* 23³/₄, *Aluminium* 71 font sterling. (10 font sterl. 240.80 K). — (febr. 21.) *Vörösréz* 59¹/₂ készpénz, 60³/₈ 3 óra; *Ón* 152 készpénz, 153¹/₂ 3 óra; *Ólom* 13³/₈; *Horgany* 23¹/₄; *Aluminium* 71 font sterling. (10 font sterl. 240.75 K.) *Bp.* (40—44). — **VASPIACZ. A magyar vasárúk Rumániába való kivitelének csökkenése.** Míg Magyarországból Rumániába, 1906. évben még 4,925.078 K értékű vasárút vittek ki, e szám 1907. évben már 2,278.013 K-ra és 1908. évben 2,016.513 K-ra szállott alá. Érdekeltek szakkörökben abban reménykednek, hogy a Rumániával kötött új kereskedelmi szerződésnek határozmányai, vonatkozásal az 1909. évi december hó 21-én kötött kereskedelmi szerződésnek kiegészítő határozatai, a magyar vasiparnak versenyre-képességét újból megerősítik. *Mr.* (4). — **Az amerikai vaspiacról.** Newyorkból jelentik: Az Iron Age szaklap a múlt hétről a következőket írja: A nyersvasrendelések állítólag bekövetkező nagymértékű visszavonása nem valószínű. Jó tavaszi üzletet remélnek. Ontótt vasüzletben a tartózkodás a legnagyobb. Az ár lényegesen olcsóbb a nyugati vidék középponti piaczaín történt kötéseknel, amelyek 15¹/₂ dollár franko Brimingham (Alabama) alapon jöttek létre. Az aczéltörst összesen 40.000 tonna Besemer-vasat vásárolt. Kész gyártmányokban terjedelmes specifikációk érkeztek, de az új rendelés mennyiség dolgában alatta marad az eddigieknek. Csikágóban az eddig engedélyezett hajózási prémiumok csak kovácsolt tömböknek váltak hasznára. Az aczélművek júliusig teljes mértékben foglalkoztatva vannak. A Rock Island

vasút 75 lokomotívot rendelt. A kábelpiacz élénk, hírlík azonban, hogy egyes nagy készletekkel bíró spekulánsok nyomják az árakat *Bp.* (41.) — **PETROLEUMPIACZ. Petróleumárak.** *A Magyar petróleum-ipar r.-t.* gyártmányai a következő árban jegyeztetnek: Császárolaj 38— Egykereszt jegyű petróleum 31— Háromkereszt jegyű petróleum 29— Kétkereszt jegyű petróleum 27·50 K. *A budapesti ásványolajgyár r.-t.* árjegyzései a következők: Napjegyű (Standard) petróleum 27—, A. B. C. (víztiszta) petróleum 28—, Nobel 31—, Császárolaj 37— K. Hordóval együtt. *Mk.* (8.)

Kartellek. | **Béketárgyalások a petróleum-iparban.** Sok eredménytelen kísérlet után az Europäische Petroleum-Union, amely a berlini Deutsche Bank és az orosz Nobel-csoport érdekkörébe tartozik, megbizta Spies Györgyöt, a Steauna Romana vezérigazgatóját, hogy a magyar és osztrák finomítók megegyezésénél a Standard Oil Companyval közbenjárjon. A tárgyalások célja az, hogy az érdekelt felek mind az Europäische Petroleum-Unionra bizzák a kivitelre szánt kőolaj-mennyiségek értékesítését. Ha e tekintetben megegyezés jön létre, azt hiszik, hogy könnyebb lesz a belföldi üzletre nézve is megállapodni. Spies tárgyalásai, hír szerint eredménytelennel kecsgetnek, bár más oldalról azt hiszik, hogy a Standard Oil Company részéről nem igen lehet engedékenységre számítani. A megegyezés elé a legtöbb akadályt az gördíti, hogy az európai fogyasztási területeket föl kell osztaniok és a német birodalomra nézve kvóta-megállapodást is kell létesíteni. *Mk.* (8.)

Statisztika. | **Ausztrália aranytermelése.** A Victoria gyarmatban 1909 ben 702.200 unczia aranyat termeltek 2.808.800 font sterling értékben. Ez év január hónapban a termelés 41.500 unczia arany volt, ami 166.000 font sterling értéket képvisel. *Bp.* (40) — **A Harkort'sche Bergwerke und chemische Fabriken zu Schwelm u. Harkorten** erdélyi aranyércbányaműveiben 1910. év január hónapban 127.488 *g.* 1909. év december hónapban 152.127 *g.* és 1909. év január hónapban 124.587 *g.* aranyat termeltek. Az 1909. év július 1-eje és 1910. év január 31-ike közötti időszak összes aranytermelése 909.539 *g.* volt. Az előző év egyező időszakában összesen 999.119 *g.* volt a bányaművek aranytermelése. *Mh.* (4.)

Versenyárgyalások. | **Márványbánya-bérbeadás.** A vajdahunyadi erdőgondnokság »Kosztarudzi« erdőrészen található márványkő, kizárólagos felhasználási jogának az 1910. évi július hó 1-től az 1919. évi december hó 31-ig terjedő kilencz és fél évi időtartamra való bérbeadása iránt a f. évi *márczius hó 29-én* d. e. 10 órakor a *szászsebesi m. kir. erdőhivatal* hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli versenyárgyalás fog tartatni. A márványtelep évi alaphasznobére 900 korona. Bányapénz 500 korona. A részletes árverési és szerződési feltételek a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál és a vajdahunyadi m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt betekintheők. (Bővebben l. a »Közszállítási Érte-

sítő» f. é. 7. sz.-ban.) — **Nemesmiletics község** (Bács m.) előljárósága közhírré teszi, hogy 6000 korona előirányozott költséggel *artézi kút*át óhajt furatni. Felhivatnak ennél fogva a vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat f. é. *márczius hó 5. napjáig* Nemesmiletics község jegyzőjénél beadhatják, ahol is a részletes feltételek megtekinthetők. *Mk.* (8.)

Hírek.

Személyi hírek.

HALÁLOZÁS. Mayer Ödön a máramarosi sóvasútak pénztárosa Máramarosszigeten 64 éves korában meghalt. *Pn.* (45.) — **Roos Adolf** bányatulajdonos, Sátoralja-Ujhelyen meghalt. *Et.* (44.)

Híradások.

A sztanzsai aranybányáról. Aradról jelentik a Budapesti Hirlapnak (40. sz.): Az aradmegyei határon levő *stanzsai aranybányákat*, amelyeknek a berlini *Nationalbank für Deutschland* a tulajdonosa, nagy költséggel rendezték be a közel múltban. A művelésnek azonban alig volt a várt eredménye, mire a bank a múlt év folyamán az egész bányát a parasztnak (?) bérbe adta. A bérlők nemrég tizenkét kilogramm tiszta aranyat termeltek. Amikor a bank erről értesült, a bányát azonnal zár alá vettette és lépéseket tett a szerződés felbontása miatt. A bérlők körében ez az eljárás nagy izgalmat okozott. — **Nyersolaj-kitörés a Kárpátok déli lejtőjén.** A »Montanistische Rundschau«-nak (1910. évi 4. sz.) Körösmezőről a következőt ujságolják: Körösmezőn petroleumra irányuló kézi-fúrás közben gázerupció történt, amely rövid egy órányi idő alatt közel egy vagonrakományra való nyersolajat vetett ki a kültre. A geológiailag megvizsgált olajterületnek a terjedelme 18000 hold. A rendszeres mélyfúrást legközelebb megkezdik. — **Új széntelep.** Lőcséről azt jelentik a Budapesti Hirlapnak (1910. 43. sz.) hogy *Serényi Béla* gróf földművelésügyi minister birtokán, gazdag széntelep található. *Bp.* (43)

Bányászegyesületek.

A magyar földtani társulat barlangkutató bizottsága. A magyar földtani társulat kebelében egy új bizottság alakult, melynek célja a magyar barlangok tudományos kutatása és a tanulmányozás eredményének irodalmi feldolgozása. A bizottság feladata első sorban ásatások által az egyes barlangok paleontológiai, antropológiai és arkeológiai viszonyainak földérintése, másodsorban a barlangok bányamérnöki felmérése és természettani szempontból való megfigyelése és leírása. A bizottság élén többek között dr. Jordán Károly, a magyar földrengetani számoló intézet igazgatója áll, aki ugysis mint vegyész, ugysis mint seysmografus, matematikus és csillagász a külföldön is dicsőséget szerzett a magyar névnek. Mint értesültünk, az új bizottság első

sorban a maga nemében páratlan aggteleki barlang felkutatását vette programba. *Ph.* (40.)

Társadalmi hírek. | Új polgári iskola Salgótarjában.

Kétszázharmincezer korona költséggel új helyiséget építtetett a közoktatásügyi kormány a salgótarjáni állami polgári fiu- és leányiskola részére, amelynek ünnepélyes felavatásánál Szilárdy Ödön udvari tanácsos vezetésével az iskola gondnoksága, továbbá a község képviselőtestülete, a királyi járásbiróság, a főszolga-biróság, a *köszénbányatársulat igazgatósága* és az elemi iskolák tan-testülete is részt vett. *Us.* (42.) — **A vajdahunyadi vasgyári zenekar** f. évi február hó 20-án sikerült térzenét rendezett. *Vh.* (8.)

Vegyes hírek. | Aczetién-világítás a körmöczbányai kincstári bányaművekben.

Legújban Körmöczbányán a kincstári bányákban az őszes ismert aczélien-bányalámpa-rendszerekkel összehasonlító kísérleteket végeznek, hogy a legjobban beváló lámparendszert megállapítani lehessen. Az olajjal táplált bányamécsek így Körmöczbányán is hamarosan a lomtárba kerülnek. *340. B.* — **Tisztviselők mozgalma.** Lugosról jelentik a lapoknak: A krassó-szörénymegyei tisztviselők egyesülete Lugoson tartott közgyűlésén elhatározta, hogy megkeresi az országos tisztviselői egyesület elnökségét, hogy a több gyermekkel bíró tisztviselők részére *nevelési járulék* biztosítása tárgyában, országos mozgalmat indítson. *Bp.* (40) — **A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet** 1910. évi márczius hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az Egyesület székházában (Budapest, IV., Reáltanoda-utca 13—15. szám.) tartja *LV. évi rendes közgyűlését.* Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tiszti jelentés. 3. Jelentés a múlt évi közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. 4. A folyó évi költségeloirányzat előterjesztése. 5. A múlt évi rendes közgyűlés által alakított számadás- és könyvtárvizsgálóbizottság jelentése. 6. A múlt évi pályázatok eredményének kihirdetése. 7. A folyó évi nagypályázatnak és Kossuth közgazdasági pályakérdésének kitűzése. 8. Jegyzőkönyv-hitelesítő-, számadás- és könyvtárvizsgáló bizottság kiküldése. 9. Alelnöknek, az Egyleti tanács négy tagjának, tizenkét választmányi tagnak és öt választmányi póttagnak választása. 10. Az egyesületi ügyrend módosítása. 11. Indítványok. — **Bányagázrobbanás egy hajón.** Egy angol hajón a napokban borzasztó robbanás történt a Tajó torkolatánál. A hajó elülső részével a fenéig süllyedt. Öt matróz halálosan, négy súlyosan megsebesült. A robbanást bányagáz okozta, mely a hajó szénraktárában keletkezett és amely vigyázatlanság, vagy véletlen következtében tüzet fogott. *Us.* (38.) — **Találmány bányakatasztrófák megakadályozására.** *Schürmann* János szolgálaton kívül álló bányafelügyelő, bányakatasztrófák megakadályozására igen fontos találmányt jelentett be szabadalmazásra. A találmány (állítólag) új fejtőmódszerből áll, amely beomlások (?) alkalmával biztosítja a bennszorult bányamunkások életben maradását és lehetségessé teszi menekülésüket. *Us.* (42.) — **Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete** márczius 1-én, kedden délután hat órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő Egyesület palotájában (II., Albrecht-út 11. sz.) rendes választmányi gyűlést tart, amelynek tárgyai: 1. A kataszteri felmérésí tisztviselők kérvénye statusrendezés tárgyában. 2. Az ingyenes jogsegély tárgyában beadott indítvány. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. Ellenőr jelentése. 6. A folyó évi április 24-én tartandó rendes közgyűlés tárgysorozata. *Us.* (45.)

Hírek a külföldről.

Kína szénbányái. A világ szénbányáinak kiapadása állandóan foglalkoztatja a tudósokat. Az igaz, hogy emberileg alig belátható idő múlva válik aktuálissá a szénbányák kiapadásának kérdése, de ha kiapadnának is a ma ismert összes szén-területek, egyedül Kína képes lenne jó időre ellátni a világot szénrel. Nem kevesebb, mint 500 évre becsülik azt az időt, melyen át egyetlen kínai tartomány el tudná látni a világ egész szénszükségletét. A kínai szénbányák kiaknázására eddigelé nem gondolt soha senki, noha a világ legelső szénbányáját Kinában találjuk. Eddigelé azt hitték, hogy 1113-ban, Worms környékén nyitották meg az első szénbányát. De ez tévedés. Van Kinában, Sezi tartományban egy szénbánya, melyet Krisztus előtt 114-ben nyitottak meg. De igen rövid időig volt üzemben, úgy látszik, hogy művelői családok, midőn szemet találtak, mert valami lémet kereshettek. *Ph.* (40) —

A Mont-Blanc áttörése. Olaszország és Franciaország között jelenleg újabb közlekedő utat terveznek a Mont-Cenis alatt és a francia kereskedelmi körök felszólítására a francia közmunkák minisztere már ki is dolgoztatta ennek tervezetét. Nevezetesen Páris és Génua, illetőleg Angolország és India között újabb és rövidebb világotat terveznek a Mont-Blanc alatt vezetendő alagúttal, amely Chamonix mellett kezdődne 1050 m. magasságban, az alagútnak vége pedig Entrèves mellett volna 1287 m. magasságban. Az alagútnak egész hosszúsága 13 km. lesz úgy, hogy az Arlberg-alagútnál is hosszabb lesz. Az alagútnak két sínpárt terveznek. St. Gervaisból-Chamonixba és Aostától Entrèvesbe az emelkedés 2—3‰. A munkálatokra 5 évet, a költségekre 90 millió frankot szánnak, amelyből 60 millió esik az alagút építésére, 15 millió a hozzá vezető útra, a többi pedig berendezésre. A megejtett földtani kutatások szerint a Mont-Blanc másszivus hegység és geológiai alakulata nagyon előnyös úgy, hogy sem túlságosan nagy hőmérséklettől, sem kőbor vízáradatak betörésétől, amelyek a Simplon alagút építését már majdnem kétségessé tették, itt félni nem kell. (D. Bauzeitung. 1909. 130.) *Mm.* (7.)

Munkásügyek.

MUNKÁS MOZGALMAK. A goluboveczi köszénbánya munkásai sztrájkba léptek, mert a bányai igazgatóság a munkabéreket leszállította, a napi munkaidőt ellenben 10 órától 12 órára emelte fel. *Mk.* (8.)

Balesetek.

Felsőbányán február hó 16-án Laposán György kincstári bányamunkás, csillettetés közben, a kilencedik szinten, a nyugoti bányaosztályban **közetomlás** folytán elpusztult. *Nv.* (8.)

A legújabb amerikai bányaszerencsétlenségekről következő tudósítások érkeztek New-Yorkból: Négy egymásután következő napon, négy különböző helyen, *Primero*-ban (Col.), *Drakesboro*-ban (Ken.), *Lasz-Eszperanzasz*-ban és *Indianiában* (Col.) **bányagázrobbanás** volt. *Primero*-ban a Colorado Fuel és Iron Co. bányájában 75, *Drakesboro*-ban a Browder-bányában 50, *Indianában* az erneszti Jefferson és Clearfield Coal Co. bányájában 11 és *Lasz-Eszperanzasz*-ban 70 ember pusztult el. Az áldozatok nagy része magyar és tót. A mentés minden egyes bányában teljes erővel, de nem valami nagy sikerrel folyik. A bányatelepeken szinte leírhatatlan az izgalom. A halottak számát a hivatalos vizsgálat 250—280-ra, az özvegyen és árván maradtak számát 550—600-ra becsüli. A magyar özvegyek és árvák érdekeinek védelmére washingtoni nagykövetségünk megtett minden intézkedést. *Bp.* (44) — *Bochumból* táviratozzák a »Lokalanzeiger«-nek, hogy február hó 18-án a Hannibal bányában heves **bányagázrobbanás** történt. Egy bányamester és több bányamunkás súlyosan megsérült. *Us.* (42.)

Közlekedés. | **Dióshalom—kapnikbányai vasút** A nagybánya—láposvölgyi vasút előmunkálatai engedélyének hatályát a kereskedelmi miniszter a dióshalom—kapnikbányai szárnyvonalra is kiterjesztette. *Mk.* (8.)

Szakoktatás. | **A Teknológiai Iparmúzeum** márczius 7-től, április 5-ig tanfolyamokat rendez a *galvanizálásból* és az ennek körébe tartozó műveletekről és eljárásokról. A *gázmotorok kezelőinek tanfolyama* február 21-én nyílt meg és márczius 19-éig tart. Bővebb felvilágosítást a múzeum ad. *Us.* (35.)

Irodalom.

Könyvismertetés. | **A Lőpor és Robbanó Anyagok Technológiája és Történeti Fejlődése**, hetvenhárom a szöveg közé nyomott rajzzal és egy melléklettel, írta *Arday Géza* m. kir. honvédszázados. Kassa. Nyomatott a Szent Erzsébet nyomda R.-T.-nál 1910. Ára 8 K. Kapható szerzőnél *Gyulán és Toldi Lajos* könyvkereskedésében, Budapesten, II. ker., Fő-utca 2. sz. alatt. Nem éppen közvetlenül bányamiveléstan tárgyú, de azért bányászati vonatkozású, igen értékes munka fekszik előttünk *Arday Géza* honvédszázados 428 oldalra terjedő jeles dolgozatában, amelyre szakköreink figyelmét felhívni, kötelességünknek ismerjük. Az ismertetésben a részletekre nem terjeszkedhetünk ki, de határozottan állíthatjuk, hogy *Arday* munkája a bányászközönséget is közelről érdekeli. Tartalmából, mint legérdekesebb fejezeteket kiemeljük a következőket: A biztonsági robbantó anyagok; a különböző dinamitfajták; a gyérfüstű lővőpor; a cseppekben folyó levegő felhasználása robbantó készítményül; a robbanó erő és a hajtó erő megállapítására szolgáló készülékek. Alkalmom adtán egy-két részletet, mutatványul közölni fogunk. *Lts.*

Lapszemle. | **A Bányászati és Kohászati Lapok** XLIII. éf. I. k. 4. számának tartalma következő: A drágakövek és féldrágakövek bányatörténelmi jelentősége a görögöknél és rómaiaknál; írta *Téglás Gábor*. Egy öreg bányász visszaemlékezései; írta *Aradi János*. Rövid közlemények. Bányászati és Kohászati hírek. Közgazdaság. (A legutóbbi évek öntermelése. Közgazdasági hírek). Londoni fémárak 1909-ben. Egyesületi ügyek. Hivatalos rovat. *Lts.* — **Az »Österreichische Zeitschrift für Berg-und Hüttenwesen«** 1910. évi folyamának 7. száma a következő tartalommal jelent meg, febr. hó 19-én: Fúrásaplók behozatala: *Jirsch Károly* Dr. javaslata. Fekete és kék vasnagyolvasztó-salakok: írta *Fleissner János*. Tiszta, rozsdás és cizinkezett kötéldrótok rugalmassága, írta: *Diviš Gyula* cs. k. bányatanácsos. Piaczi hírek. Szabadalmak. Rövidebb közlemények. Irodalom. Hivatalos rovat. *Lts.*

Szén- és vaskőbányászatban teljesen járatos 36 éves, 20 évi gyakorlattal bíró egyén, aki jelenleg is üzemvezetői állásban van, a bányamérést érti, függő kompaszszal és teodolittal egyaránt dolgozni tud, szakmányadást és az irodai teendőket önállóan végzi, több éven át robbanó gázzal küzdő szénbányánál működött, felmondatlan állását **üzemvezetői** vagy **főfelőri** alkalmazással felcserélni kívánja. Szíves megkereséseket „262 Sz.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 3-3

Selmezi bányaiskolát jelesen végzett **=====** **kőszénbányász,** ki már 25 évi gyakorlattal bír és 37 éves, családi viszonyai végett állását változtatni óhajtja. Ajánlatokat „283. Cs.” jelige alatt közvetít a szerkesztőség. 3-4

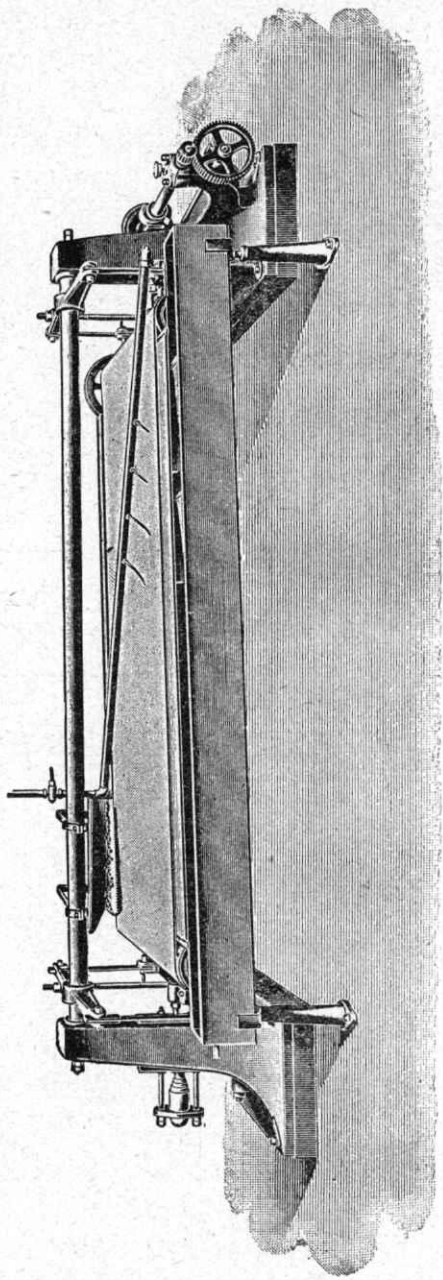
Bányaiskolai végzettséggel, 15 évi üzemi gyakorlattal és jó referenciákkal bíró 30 éves önálló művezető, helyi viszonyok miatt állását változtatni óhajtja. Keres (reális alapú oly vállalatnál, amelyenél jövőjét biztosíthatja) kisebb üzemnél **üzemvezetői,** nagyobb üzemnél **===== főaknászi** vagy **számvevői=====** állást. Beszél: magyarul, németül, románul és szlávul. Szíves megkereséseket „272. L.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 3-4

Kerestetik a főváros közelében levő barnaszénműhöz: **egy bányamérő=====** havi 160 kor., szabad lakás, **egy rajzoló** havi 120 kor., fűtés- és világítással, továbbá **=====** szabadlakás, fűtés és világítással. Az állások legkésőbb április hó 1-én elfoglalandók. Folyamodásokat, amelyekhez csakis okmánymásolatok és 20 filléres póstajegy csatolandó, „329. B.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 2-3

Bányaiskolát jelesen végzett **bányafelőr,** gyakorlott **bányamérő,** kinek a bányamivelés terén is kellő gyakorlata van, jól ír és jól rajzol, felmondatlan állását családi okokból változtatni óhajtja. Szíves ajánlatokat „331. O.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 2-3

Szakképzett bányász, ki már harmincz évi gyakorlattal bír, fúrásoknál, kutatásoknál alkalmazva volt, sívó homokon áthatoló aknamélyítéseket végzett, kisebb mérői munkákat is el tud végezni; magyarul, németül, tótul és románul beszél, képzettségének megfelelő alkalmazást keres. Szíves ajánlatokat „295 T.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 2-3

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye

Érczelőkészítők. — **Zúzoberendezések.** — Legujabb szerkezetű aprítógépek, osztályozósíták, mosódobok, ülepítőgépek, szab. **Bartsch-féle kör-lökőszérek,** szab. **Humbold-féle rázószérek.** — **Ponyvászérek** stb. **Aknatornyok** és **aknaberendezések.** — Villamos és gőzhajtású **szállító-gépek.** — Dugattyús és centrifugál **bányaszivattyúk.**

6-52

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

45—52

Budapest, V., Lipót-körút 5.
Telefon szám: 211. és 212.

Gyár: Pozsonyban.
Távírat czím: Siemenschuckert.

Készít: Villámos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villámos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattóraszámológát (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Iv-lámpa-szeneket. — Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villámos fűrógépek, villámos bányafűrógépek, villámos berendezések mezőgazdasági és ipari czélokra.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A legelegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az **Angló-American** czég a specziális készítője, kizárólag angol kelméből.

6—52

— **Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer.** —

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített **bérházakra**: 10—50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra**: 10—60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönököt konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson**: 10—30 év törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt**
Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101—28.

Alapított: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. — Válaszbélyeg.

9—52

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket, külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árforlyamon vesz és elad.

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12 a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☛

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárkapocszal előírásosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr ruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álcarkokat többféle mintákban. Lószer számokat és mindennemü tűzoltóság-esszközöket.

Árjegyzéket kívánatra küldök.

10-52

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

10-52

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretes eszközölöm. Aki házát, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

8-52

Minden tudakozásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kítűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat **teljesen** pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli
:: **speciális készítője** ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

8-52

Budapest, VII., Wesselényi-utcza 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepeken is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbetegnek részére.

Fogtömések a leggondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalom nélküli fogműtétek. Régi rozsgorogok átalakítása megvárható. **Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.** Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektáláskor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, ujjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

6-52

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az-amerikai biztonsági beretva-készülékkel

Ez a világon a legkellemebb használ-
latu és a legutányosabb készülék! A
gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástal-
anul a legkeményebb szakált gyorsan,
simán. Még sötétben is biztosan és
veszélytelenül beretválkozhatunk.
Egyedüli védelem az undorító ragályok,
mint például a szakálsömör ellen. A
készülék használatra készen, legfimo-
mabban ezüstözve, portómentesen csak
5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz
beküldése ellenében, vagy utánvétellel
mellett rendelhető: 9-52

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni,
készültsége kitűnő és egy emberéleten
át kitart. 1907-ben 50,000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetésekingyen

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz. 8-52

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○

Raktárköpenyek ○ ○

Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

specziálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 11-52

A hirdetésekre való reflektálás'or kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K 3'—
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„ 3'—
» 95.	„ „ külvív	„ 3'—
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külvív	„ 3'—
» 200.	Ugyanaz belív	„ 3'—
» 201.	E) Árelemzés (építési) belív	„ 3'—
» 202.	„ „ külvív	„ 3'—
» 203.	Építési gazdálkodási kimutatás	„ 3'—
	Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb.	K 20'—
	Sobó, Középitészet, 2 kötetben	„ 32'—

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K 3'—
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„ 5'—
» 175.	Kompaszmerés jegyzőkönyve	„ 3'—
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„ 3'—
» 179.	Szögmérés a sorozati mérismód szerint, 2 db egy íven	„ 5'—
» 188.	Egyszerű szögmérés	„ 5'—

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 db egy íven	„ 2'—
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 db egy íven	„ 3'—

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

== „Red Dwarf“ töltőtollat. ==

Egyet se adtak vissza — tehát jó! Ára 7 korona.

: : : Kitűnő és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. bolti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papirkereskedése, könyvkiadóhivatala és könyvnyomdája
Selmeczbányán.

FUCHS SÁNDOR

épület- és mülakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utcza 8.

Elvállal mindennemü lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszrácsolatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és vilanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

4-52

Bányapénztári, számvevőségi teendőkbén járatos, törzskönyvek vezetésében gyakorlott, anyag- és élelemtár-kezelést értő, vastag- és vékony-széntelepek fejtésében több évi prakszissal rendelkező, tűzmentési munkálatokban verzált, bányaiskolát végzett, középkorú egyén, tudásának és gyakorlatának megfelelő állást keres. Jelenleg is csak családi okokból akarja mostani felmondatlan állását változtatni. Szives tudakozódásokra „358. B.“ jeligére való hivatkozás esetén, készséggel válaszol a szerkesztőség.

1-4

Bányaiskolát végzett, a szénbányamivélésben gyakorlattal bíró fiatal **aknász**, felmondatlan állását változtatni óhajtja. Szives tudakozásokra „383. P.“ jeligére való hivatkozással, címét megadja a szerkesztőség.

1-4

Egy nagyobb horvátországi szénbányához két megbízható, gyakorlott **aknász** kerestetik, szorgalmas és józan magaviseletü egyének jól fizettetnek. Pályázatok fizetési igények, nyelvismeret megjelölése és pálya leirással „Banovina“ címre p. Kraljevčani Horvátországba intézendők.

1-3

Pályázat.

8349/I. 910. sz. *Ércmosómestert keresünk*, ki bányaiskolát végzett. érczeknek lökő- és forgó-széereken való feldolgozásában teljes jártassággal és önállóan dolgozni bír és katonai kötelezettségének már eleget tett.

A pályázatok iskolai és szolgálati bizonyítványokkal, illetve azok másolataival, valamint egy a pályázó testi épségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel és annak felemlítésével, hogy pályázó jelenleg mily javadalmazással bír, esetleges alkalmaztatásánál mily fizetési igényeket támaszt, mily nyelveket beszél és ír, és nős-e vagy nőtlen, „*A szabadalmazott osztrák-magyar államvasút-társaság bányafelügyelősége Anina (Krassó-Szörény megye)*” czimre küldendők.

Szabadalmazott osztrák-magyar államvasút-társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

2-4

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapest VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejáratu, szépen burtorozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*” minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 3000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*” politikai napilap, kiadóhivatálahoz, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.